

Emakumea, artea, kartzela eta borroka (I)

ITZIAR MORENO MARTÍNEZ
EUSKAL PRESO POLITIKOA

Goizeko zazpiak dira Rennese-ko kartzelan. Erdi-esna, lo-erdi, ohean nago, amets gozoetan uger. Krauk-krauk! Ziegako atea irekitzen da tupustean. “*Vous avez une heure pour vider la cellule*”, zaunka atetik. Banaramate. Extradizio bidaia. Eskolta. Eskuburdinak. Aginduak. Zorabioa. Kaserna zikinak. Orduak zain. Hegazkina. Leihoe-tatik jostailuzko mendiak eta landa-eremu karratuak, marroiak eta berdeak, puzzle batean bezala; ederra da, hunkitzen naiz. Euskal Herria begiesten dut han behean txiker; eta itsasoa, harro bezain amaigabe. Itsasoa... Malkoei eusten diet. Policía Nacional: “*Usted se viene con nosotros*”. Eskuburdinak. “*Siéntese aquí*”. Furgoia. Beroa. Izerdia. Alcalá-Meco. Frantziar harresietatik espainiar murrutara. Dena itxuraldatzen da, egiazki, deus ez aldatzeko.

Zuk arrazoi, Griselidis: aurpegiarik gabeko hirien bihotzetan, harresi garaian artean, pare-parekoa da abesten entzuten den isiltasuna. Gorputzik gabeko zarata, ahorik gabeko oihiak. Gure Ortzi ere bera eta berdina da, orde, eta topikoak topiko, haren begirada bilatzen dut barroteen artetik, hesien gainetik... finean, kotoizko jirafak topatzeko, han, urrunean. Begiekin marrazten ditut hodeiak eta, bat-batean, oroitzen naiz.

Orduan bai, iluntasunean, Rosarekin batera bizitzari irri egiten diot, sekretu

Bizitza ezeztatzen
duen hilobi hotz
bezain gogor honetan,
adoreak, baloreak
eta koloreak
topatzen ditugu

magiko bat ezagutuko bagenu lez, guk biok baino ez. Okerra eta goibela den oro argi eta ongizate bihurtzen duena. Baze-kien Olgak berak ere, preso egonagatik, aberatsak garel; badugulako zerbait, zera... zer eta bizitzatik aske omen dabil-tzan askok, maiz, ez duten zera hori.

Eta zer inporta zer garen, ezta Louise? Gure garaiko mozkinak baino ez baikara, gure akatsekin eta baita dohaineekin ere. Gure egitea da garrantzia duen bakarra: gu nor garen baino, gizateriarentzat gera-tuko dena gu desagertuko garenean.

Eta bai, Griselidis, bizitza ezeztatzen duen hilobi hotz bezain gogor honetan, adoreak, baloreak eta koloreak topatzen ditugu, euren harrizko urdailak gure ha-ginekin apurtzeko; piztia ezezagunen atzetik lasterka besoak barreiatzeko; ilargia zuhaitzetatik hartu eta, euriaz

orlegi garel, izarren odolean, lurak irekitako erraien bidean aurrera egite-ko... ASKATASUNA izan bedi gure betiko maitale.

Beharbada horregatik izango da, Zeh-
ra, atea gurutzatzean atzera begiratzu-
gero, zaurituta sentituko garel, hegal
bat txarrantxan lotuta geratuko zaion
txoriaren antzera; ez engoitik preso,
ezta arras aske ere. Bada orduan ere,
ostera ere, lepoan hartu eta segiko dugu
aldarrikapenez sortzen, margoez, hitzez
eta ekintzez sistemari aurre egiten. Az-
ken batean, irudimenez borrokatzen ja-
rraitzeak askatuko baitu hegoak moztu
ezineko txorien hegaldia.

Griselidis Real puta, idazle eta aktibis-
tak, kartzelan zegoela, ezinegonak mar-
gotu eta ametsak idazten zituen. Rosa
Luxenburgo, Olga Benario eta Louise
Michel iraultzaileek erbesteko eguzki
gupidagabeen zein adreilu-harresien
itzalpean poesiarekin egiten zuten he-
gan eta borrokan. Zehra Dogan artista
eta kazetari kurduak, pinturen faltan,
janari ustelarekin marrazten zuen ema-
kumez lepo zegoen ziegan.

Hauek guztiek zein barruan topatuta-
ko kide askok erakutsi didate, urteotan,
borroka, feminismoa eta sorkuntzaren
arteko lotura estua; hain justu ere, odol
beraren zainak direla. Beraien hitzak ni-
reekin josi ditut testu hau idazteko, zuen
oroimenez, ereduz eta omenez. ●

“Gure haragia ekologiko gisa ziurtatzeak balioa gehitzen dio, oso atsegina da eta jendeak eskertzen du.”
—
IGNACIO SUESCUN
Abeltzaina, PETILLA ARAGOI

**ETORKIZUNA
EKOLOGIKOA DA
aurrera goaz!**

CPAEN
NNPEK
EUSKAL PRESO POLITIKOA

ALIMENTOS ECOLÓGICOS
eko-
logikoak
para vivir mejor
DE NAVARRA

Gobierno de Navarra
Nafarroako Gobernua

UNIÓN EUROPEA
Fondo Europeo Agrario de Desarrollo Rural

cpaen.org
navarraecologica.org